

הנדון: פעולות הערכות ומניעה לשריפה בהר הבית

מכובדי,

ביום ב', 15 באפריל 2019, פרצה שריפה במתחם הר הבית בעמדת שמירה של הוואקף, הסמוכה לאורוות שלמה. ממצאים ראשונים מעלים כי השריפה פרצה עקב משחק של ילדים בכלי בעירה במתחם הר הבית ובסמוך לעמדת הוואקף.

למרבה המזל, עמדת השמירה ממוקמת בשטח פתוח ובנס לא גרמה להתלקחות רחבה יותר של מבנים צמודים על מתחם ההר. צוות כיבוי מקומי של הוואקף כיבה את השריפה.

בהתכנסות מקרים מצמררת, באותו הערב בו פרצה השריפה הנ"ל, פרצה שריפה משמעותית וקשה באחד מנכסי התרבות החשובים בעולם, כנסיית נוטרדאם בפאריז. שריפה שמרכזה היה בגג הכנסייה העשוי קורות עץ עתיקות, אשר ככל הנראה פרצה עקב התרשלות של אחד העובדים במסגרת עבודות שיפוץ ותחזוקה המתנהלות תדיר במתחם הכנסייה. אש קטנה הובילה לאסון תרבותי מורשתי ודתי גדול.

הוזה ידוע, כי מתחם הר הבית הוא מקום מקודש מזה אלפי שנים ומבנים רבים הנמצאים בשטחו אינם עומדים בתקני בניה מקובלים.

כמו כנסיית נוטרדאם, כך גם המבנים והמתקנים במתחם הר הבית, בנויים בין השאר מחומרים בעירים לרבות קורות עץ וחומרי עץ.

השריפה הנרחבת בכנסיית נוטרדאם כמו גם שריפת עמדת השמירה של הוואקף במתחם מעלות צורך לבחינה מחדש של הערכות הכוללת למקרה שריפה, לרבות שאלות בנוגע לפעולות המנע, המענה והמוכנות במקרה של שריפה נרחבת במתחם ההר.

נראה כי לא מתקיים כיום במתחם ההר כל פיקוח אפקטיבי ובסטנדרטים מתקדמים, בכל הנוגע לבטיחות באש, מניעה והתמודדות. מתחם הר הבית נמצא תדיר תחת עבודות מסוגים שונים אשר מבוצעות הרחק מהפיקוח והעין הישראלית. בנוסף לסכנת הבעירה הקיימת מאותן עבודות, ישנם מוקדים נוספים בעלי פוטנציאל מסכן כגון: עישון בכלל ובסמוך למערומי אשפה בפרט, עצים וצמחייה, עבודה עם חומרים דליקים, הצתת שריפות באופן לא מבוקר ועוד. כל אלה חושפים את מתחם ההר, בייחוד בימי הקיץ החמים, לסכנת שריפה ממשית.

חשוב להדגיש כי כנסיית נוטרדאם, הנמצאת בטבורה של העיר פריז, נגישה לכוחות כיבוי מודרניים ומתקדמים – אשר אף הם עצמם נאבקו בשריפה קרוב ליממה עד שכילו אותה.

שריפה בהר הבית עלולה להיות אירוע בעל מאפיינים וסדר גודל שונים בתכלית. מתחם ההר סובל מנחיתות פיזית בכל הקשור לגישה של כוחות כיבוי מתקדמים במקרה של שריפה. אל נתון זה מתווספות בעיות תאום ורגישות אל מול אנשי הוואקף.

נדגיש, האחריות הכוללת לנעשה במתחם ההר מופקדת בידי ממשלת ישראל. אנו קוראים לכינוס דחוף של גורמי המקצוע הרלוונטיים בראשותו של השר, לשם יישום מסקנות ראשוני מארוע השריפה בפריז, זאת בשם לב לקושי העצום שהיה בזמן אמת הגם שמאמצי הכיבוי התקיימו בתנאים אופטמליים וטובים לעין שעור מאלה השוררים במתחם ההר.

יש לרענן וקרוב לודאי לעדכן נהלים ברורים, הן בתחום ההתמודדות עם שריפה והן בתחום המניעה ולמפות מחדש את הסכנות הקיימות והדרכים ליתן מענה בטרם קרות מקרה.

מיותר לציין כי הר הבית הוא אתר קדוש בעל חשיבות תרבותית, מורשתית ודתית, ראשון במעלה. הוא המקום הקדוש ביותר לעם היהודי ומקום משכנם של קדשי האסלם. עלינו לראות באירועים האחרונים קריאת השכמה מהדהדת ולפעול בנמרצות וביעילות על מנת לעשות כל אשר לאל יְדִינו כדי למנוע שריפה שתפגע או חלילה תכלה את אתר זה.

בברכת פסח שמח,

יועז הנדל

צבי האוזר

